اخبار کارگری

مدیرعامل تامین اجتماعی خبر داد:
کاهش ۱.۲ میلیون بیمه‌پرداز کارگری در کشور

مدیرعامل تأمین اجتماعی اعلام کرد این سازمان در تلاش است مطالبات مراکز درمانی، دانشگاه‌های علوم پزشکی و داروخانه‌ها را تا پایان بهمن‌ماه تسویه کند. به گزارش ایرنا، مصطفی سالاری در دیدار با استاندار زنجان و نمایندگان این استان در مجلس به وضعیت بحرانی صندوق تأمین اجتماعی اشاره کرد و افزود: تأمین اجتماعی یک نهاد عمومی غیردولتی است که بر پایه درآمد - هزینه اداره می‌شود. نسبت بیمه‌پرداز به مستمری‌بگیر این سازمان از ۴.۸ در دوره‌های گذشته به ۳.۷ رسیده که عددی خطرناک برای پایداری صندوق محسوب می‌شود. وی به عوامل تشدیدکننده این چالش اشاره کرد و افزود: بازنشستگی‌های پیش از موعد حتی در سن ۳۶ سالگی، قوانین سخت و زیان‌آور که به‌دلیل سوءبرداشت‌ها یا احکام قضایی غیردقیق، هزینه‌های سنگینی تحمیل کرده و افزایش امید به زندگی، توازن صندوق را برهم زده است. وی با اشاره به بحران نقدینگی، گفت: سازمان ماهانه ۱۴۲ هزار میلیارد تومان تعهد حقوق دارد در حالی که درآمدهای حق بیمه به دلیل خروج ۱.۲ میلیون بیمه‌پرداز از لیست، کمتر از هزینه‌هاست. سالاری با اشاره به بدهی‌های دولت افزود: بدهی دولت به تأمین اجتماعی عمدتاً ناشی از یارانه‌های بیمه‌ای است که دولت برای اقشار خاص مانند رانندگان یاقالیبافان تقبل کرده تا آنها بتوانند تحت پوشش بیمه قرار بگیرند. وی به اصلاح آیین‌نامه مشاغل سخت و زیان‌آور اشاره کرد و افزود: سازمان به دنبال اصلاح آیین‌نامه اجرایی است تا کارفرمایان در پایان کار غافلگیر نشوند و رسیدگی به پرونده‌ها به صورت «برخط و مرحله‌ای» انجام و از سوءاستفاده‌های احتمالی جلوگیری شود. سالاری درباره متناسب‌سازی حقوق و اصلاحات ساختاری نیز گفت: سازمان مرحله سوم متناسب‌سازی را اجرا کرده اما بابت معوقات ماه‌های فروردین و اردیبهشت با کسری بودجه ۸۲ هزار میلیارد تومانی مواجه است که هنوز منبعی برای آن وجود ندارد. وی با اشاره به اصلاح محاسبه حقوق بازنشستگی خاطرنشان کرد: پیشنهاد سازمان تغییر روش محاسبه از «دو سال آخر» به روش «امتیازی و مدت‌زمان سهم بیمه‌ای» است تا از اجحاف به صندوق و بازنشستگان جلوگیری و میانگین واقعی دوران خدمت لحاظ شود.

تجمع کارگران رسمی نفت در جنوب کشور

کارگران رسمی نفت در حوزه عملیاتی پارس یک (عسلویه) و سکوهای دریایی نفت و گاز پارس، دیروز (هفتم مرداد) دست به برگزاری یک تجمع زدند. به گزارش ایلنا، آنها با بیان اینکه شرایط جنگی و گرمای طاقت‌فرسا، شرایط را سخت‌تر کرده، مطالبات خود را اینگونه عنوان کردند: «حذف سقف حقوق در تمامی بخش‌های عملیاتی نفت، عدم تفکیک مشاغل به تخصصی و پشتیبانی، اعمال واثر بخشی آیتم ترمیم حقوق به کلیه مؤلفه‌های پرداخت، حذف کامل سقف بازنشستگی و پرداخت کامل سنوات کارگران، عدم ادغام صندوق بازنشستگی نفت با سایر صندوق‌های بازنشستگی، اصلاح کف حقوق برای کارگران جدیدالاستخدام، مرجوع کردن مالیات‌های کسر شده اضافی در سال‌های اخیر طبق قوانین موجود و اجرای کامل ماده ۱۰ قانون نفت».

جان‌باختن یک کارگر بر اثر برق‌گرفتگی

بی‌توجهی به اصول ایمنی در یک کارگاه ساختمانی در شهرستان میانه، منجر به جان باختن یک کارگر آرماتوربند به نام «مرتضی زیبالی» بر اثر برق‌گرفتگی شد. «کاظمی» رئیس انجمن صنفی کارگران ساختمانی شهرستان میانه و ترکمنچای در گفت‌وگو با ایلنا با تاکید بر اینکه جان کارگران ارزشمندتر از هرگونه منافع مالی و هزینه‌های کارگاهی است، افزود: رعایت الزامات و مقررات ایمنی در محیط کار یک انتخاب نیست، بلکه حق مسلم هر کارگر است و هیچ کارفرمایی نباید از اجرای آن کوتاهی کند. وی خواستار رسیدگی فوری و شفاف مراجع ذی‌صلاح به این پرونده شد و گفت: انتظار داریم دستگاه‌های نظارتی ضمن برخورد قانونی با هرگونه قصور احتمالی در این حادثه، نظارت‌های خود را بر اجرای دقیق قوانین ایمنی در تمامی پروژه‌های ساختمانی منطقه تشدید کنند تا دیگر شاهد چنین حوادث ناگواری نباشیم.

کارگران سیمان خوزستان خواستار دریافت حق جنگ شدند

جمعی از کارگران بخش‌های معدن و کلینکر شرکت سیمان خوزستان، خواستار برقراری عدالت در پرداخت‌ها و واریز مزایای مربوط به حق جنگ برای تمامی پرسنل شدند. این کارگران با اشاره به محرومیت خود از دریافت این مزایا، طی روزهای گذشته با تجمع در محدوده شرکت خواستار پاسخگویی مسئولان شرکت به مطالبات صنفی خود شده‌اند. به گزارش ایلنا و به گفته کارگران، در حالی که مزایای مربوط به دوران یا شرایط جنگی برای سایر کارکنان و نیروهای پیمانکاری شرکت سیمان خوزستان واریز شده اما کارگران شاغل در بخش‌های معدن و کلینکر همچنان از دریافت آن محروم مانده‌اند. این کارگران خواستار رفع تبعیض‌های موجود در پرداخت‌ها شدند و انتظار دارند مسئولان شهرستان هفتکل و مدیران شرکت با ورود به این موضوع، هرچه سریع‌تر نسبت به پرداخت حق جنگ و ساماندهی مطالبات معوق آنان اقدام کنند.

شیوع سرطان میان کارگران کشاورزی
سموم نامرغوب، نفس کارگران باغات را به شماره انداخته!

یک پزشک حوزه بیماری‌های شغلی می‌گوید: ما بارها تاکید داشتیم که سمومی که به‌ویژه در باغات ایران استفاده می‌شود، به‌دلیل تحریم‌ها و درجه مرغوبیت سم، بیش از استاندارد در محوطه باغ و روی گیاه می‌ماند. مطالعات ما نشان می‌دهد که برخلاف سایر سموم مصرفی رایج، سم استفاده‌شده در مزارع و باغات ما تا چهل روز می‌ماند و این در حالی است که کشاورز و باغدار ما و کارگران این حوزه، بلافاصله پس از سمپاشی و گاه از فردای آن روز، به باغ و مزرعه وارد می‌شود و کار می‌کند.

به گزارش ایلنا، «علیرضا.ع» بیش از ۱۵ سال در باغات خانوادگی بستگان خود در منطقه دماوند و گیلاوند کار کرده و امروز در سن ۴۵ سالگی در تهران لباس می‌فروشد. مشکل او فقط درد کمر و زانو و دردهای عضلانی کارگران یدی در میانسالی نیست؛ بلکه او همزمان دچار مشکلات تنفسی و کلیوی هم شده است. او می‌گوید که عمویش سال‌ها قبل به طرز مشکوکی بدون اینکه در خانواده آن‌ها رایج باشد، به سرطان دچار شده و پس از سال‌ها باغداری فوت شده است.

این کارگر تازه وقتی شغل خود را عوض کرده، پس از ۴۰ سالگی، موفق به ازدواج و فرزندآوری شده؛ او می‌گوید: «من حس می‌کنم سمپاشی‌هایی که انجام می‌دادم خیلی در مشکلاتی که الان از نظر جسمانی دارم موثر بوده... بالاخره ما مجبور به این کار بودیم و نمی‌دانم چه اجناسی به عنوان سم به ما می‌فروختند. باغ نگهبانی اهل هرات داشت که سال‌ها ایران زندگی می‌کرد. با اینکه تازه سم می‌زدیم، راحت در باغ گشت می‌زد و در دوره سمپاشی فقط یک ماسک ساده می‌زد. با اینکه ماسک داشت، خیلی سرفه می‌کرد. الان مدت‌هاست از نگهبان باغ خانوادگی‌مان هم خبر ندارم، نمی‌دانم زنده است یا نه!»

روایت کارگران بخش کشاورزی و باغداری در مورد کودهای شیمیایی، پسماندهای سرازیر شده به برخی اراضی، آلودگی آب و از همه مهم‌تر سموم مصرفی برای حفظ باغ‌ها، بسیار عجیب و متنوع است. عوامل سخت و زیان‌آور کار در همه جا یکسان نیستند. برخی به ناگهان فرد را دچار آسیب می‌کند و گاه برخی عوامل شیمیایی و بیولوژیک در محیط کار، به صورت چراغ خاموش موجب مرگ نیروی کار یا از کار افتادگی او می‌شود؛ گاهی به شیوه‌ای این اتفاق می‌افتد که کمتر پزشکی می‌تواند رابطه از کار افتادگی مستقیم کارگر با شغلش را تشخیص دهد!

پزشک حوزه بیماری‌های شغلی و مدیر یک مرکز آزمایشات زیست‌محیطی در استان البرز: «ما بارها تاکید داشتیم که سمومی که به‌ویژه در باغات ایران استفاده می‌شود، به‌دلیل تحریم‌ها و درجه مرغوبیت سم، بیش از استاندارد در محوطه باغ و روی گیاه می‌ماند. مطالعات ما نشان می‌دهد که برخلاف سایر سموم مصرفی رایج، سم استفاده‌شده در مزارع و باغات ما تا ۴۰ روز می‌ماند و این در حالی است که کشاورز و باغدار ما و کارگران این حوزه، بلافاصله پس از سمپاشی و گاه از فردای آن روز، به باغ و مزرعه وارد می‌شود و کار می‌کند»

این موضوع البته محدود به ایران نیست؛ «آنا پینتو»، محقق حوزه کشاورزی، در گزارشی توضیحات مفصل‌تری می‌دهد. او که خود سال‌ها کارگر بخش کشاورزی بوده و با مطالعه آسیب‌های این حوزه در فضای رسانه‌ای اروپا شناخته شده، می‌گوید: «بازار کار جهانی از مشکلات سلامتی مرتبط با کار در این بخش رنج می‌برد، اما گویا برای کسی مهم نیست؛ کمردرد، آسیب‌های گردن، کمر، و مشکلات اسکلتی عضلانی و گرمازدگی در فصل‌های گرم، تنها مشکلات کوچک بخش مزرعه‌داری و باغداری هستند. میان کارگران باغ‌ها و مزارع (به‌دلیل قرار گرفتن در معرض مواد شیمیایی کشاورزی) سردرد، مشکلات معده و آلرژی نامتعارف و سرطان بسیار شایع است»!

این محقق و فعال اجتماعی می‌افزاید: «در بیشتر موارد، زمانی که باید نهال‌ها، بوته‌ها و گیاهان را در خاکی که به تازگی سمپاشی شده بکارند، به کارگران این حوزه هیچ نوع تجهیزات حفاظتی داده نمی‌شود. عملاً کارگر با سم خفه می‌شود. عمر مفید کارگران به‌ویژه در باغات بسیار کاهش یافته و انواع بیماری‌های ریوی و سرطان در حوزه کار کارگران باغی و زراعی بسیار شایع‌تر از متوسط جهانی آن است».

پینتو، علت فشار مضاعف بر کارگران بخش باغداری و کشاورزی را در بیشتر جهان این مسئله می‌داند که به دلیل سختی این شغل، عمده کارگران این بخش به‌ویژه در کشورهای توسعه‌یافته‌تر یا در حال توسعه، کارگر مهاجر هستند و طبیعتاً از نظر حقوق اجتماعی و ایمنی ضعیف‌تر هستند.

در ایران نیز برآورد می‌شود که در بخش قابل توجهی از روستاها که از جمعیت جوان نیروی کار (به‌ویژه مردان) خالی شده، سهم زیادی از نیروی کار باغات و مزارع را کارگران مهاجر تشکیل می‌دهند؛ به نحوی که برآورد می‌شود که پس از رد مرز بخش زیادی از اتباع افغانستان از کشور، نیمی از نیروی کار مهاجر کشور در بخش کشاورزی و باغات شاغل هستند.

فاصله ۴۰ روزه‌ای که رعایت نمی‌شود؛ خطر سموم برای کارگر

سه سال پیش طی یک مطالعه منتشرشده در قالب یک گفتگو، «کیوان خاصی» کارشناس مسئول ثبت سرطان استان کرمانشاه، با اشاره به شیوع سرطان دستگاه گوارش در کشور در دهه‌های اخیر، یکی از دلایل شیوع این نوع سرطان را استفاده بی‌رویه از سموم و کودهای شیمیایی در بخش کشاورزی عنوان کرد.

وی معتقد است در ایران به عنوان یکی از کشورهای پرگزارش درباره سرطان، سرطان‌های مربوط به دستگاه گوارشی از متوسط سایر کشورها بالاتر است که بیشتر شامل سرطان روده، سرطان کبد و سرطان معده می‌شود.

خاصی تاکید دارد که پژوهش‌های زیادی در دنیا انجام گرفته و در خیلی از کشورهای پیشرفته، سرطان معده را که یکی از سرطان‌های شایع دستگاه گوارش است، با کنترل مواد غذایی و استفاده از کودهای ارگانیک و نخوردن آب چاه (دارای شیر ابه پسماندها) کنترل کرده‌اند. او همچنین معتقد است که کشورهای متکی به سموم وارداتی، امروزه در دنیا برنامه‌هایی در جهت کاهش مصرف سموم شیمیایی و جایگزین کردن روش‌های مبارزه شیمیایی با دیگر روش‌ها در دست اقدام دارند که از جمله این روش‌ها که در سالهای اخیر مورد توجه بسیاری از متخصصان کشاورزی و دوستداران محیط زیست قرار گرفته، مبارزه بیولوژیک در ابعاد وسیع آن است.

خاصی می‌افزاید: «این روش می‌تواند به میزان زیادی اثرات سوء ناشی از مصرف آفت‌کش‌های شیمیایی را کاهش داده و در بلندمدت با ایجاد تعادلی مناسب بین عوامل زیان‌آور کشاورزی و دشمنان طبیعی آن‌ها، هزینه مبارزه را پایین آورد و ضروری است چنین اقداماتی با جدیت بیشتری پیگیری شود.»

اما او تنها کسی نیست که پیگیر این موضوع است. مجید رمضانی (پزشک حوزه بیماری‌های شغلی و مدیر یک مرکز آزمایشات زیست محیطی در استان البرز) که نتایج مطالعات خود را بارها به مقامات مختلف در ریاست جمهوری، سازمان محیط زیست و برخی وزارتخانه‌های دیگر ارائه داده و با بی‌توجهی مواجه شده، از خطرات مهلک مصرف غذا و محصولات باغی و زراعی و همچنین کار در باغاتی می‌گوید که از نظر آب، کود و سموم، آلوده‌اند.

او با اشاره به اینکه ریشه بروز خطر «سونامی سرطان در ایران» بیش از آلودگی هوا ناشی از مصرف غذایی و ارتباط تنفسی و پوستی با آب و مواد غذایی آلوده است، توضیح می‌دهد: «ما بارها تاکید داشتیم که سمومی که به ویژه در باغات ایران استفاده می‌شود، به‌دلیل تحریم‌ها و درجه مرغوبیت سم، بیش از استاندارد در محوطه باغ و روی گیاه می‌ماند. مطالعات ما نشان می‌دهد که برخلاف سایر سموم مصرفی رایج، سم استفاده‌شده در مزارع و باغات ما تا ۴۰ روز می‌ماند و این در حالی است که کشاورز و باغدار ما و کارگران این حوزه، بلافاصله پس از سمپاشی و گاه از فردای آن روز، به باغ و مزرعه وارد می‌شود و کار می‌کند».

رمضانی در پایان خاطرنشان می‌کند: «ما اسناد مطالعات خود در زمینه اثری که آب آلوده به پسماند، سموم کشاورزی و کودهای شیمیایی غیراستاندارد بر گروه‌های مختلف، از کشاورز و باغدار گرفته تا مصرف‌کننده می‌گذارد، در اختیار بسیاری از مقامات گذاشتیم و انتظار رسیدگی و توجه داریم. شیوع انواع سرطان‌ها نه برای نیروی کار، بلکه برای خانواده کارگران نیز خطرناک است. مسئله ما این است که مسئولان و مردم و باغداران بفهمند که بدن در برابر عامل زیان‌آور بیولوژیک و زیستی پس از چندسال آنتی‌بادی تولید کرده و مقاوم می‌شود؛ اما در مقابل عامل زیان‌آور شیمیایی که در سم کشاورزی، کود غیراستاندارد شیمیایی و شیرابه و پساب و آب آلوده وجود دارد و بیشترین میزان آن در سم کشاورزی و آب است، هیچ بدنی توان تولید آنتی‌بادی و مقاوم شدن، حتی بعد از چند سال را ندارد. بنابراین باید اقدامات بسیار جدی‌تری در این عرصه صورت بگیرد؛ زیرا کار از نمایش‌های عادی در حوزه بهداشت حرفه‌ای و محیط زیست گذشته است».

از این کارشناس البته در مورد آمار نرخ شیوع سرطان به ویژه در میان کارگران کشاورزی و روستایی پرسیدیم که ناامیدانه گفت «آمار روشن نداریم». او تقصیر عدم انتظار آمار دقیق سرطان کارگران کشاورزی را متوجه وزارت بهداشت و دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور دانست و گفت در این حوزه، سکوت و ابهام حاکم است....

گزارش

۸۰۰ هزار نفر دیگر به جمعیت غیرفعال کشور اضافه شد
افزایش ۱.۸ درصدی بیکاری در بهار امسال

طبق اعلام مرکز آمار، نرخ بیکاری افراد ۱۵ ساله و بیشتر در بهار امسال ۹.۱ درصد بوده که نسبت به بهار پارسال ۱.۸ درصد افزایش یافته است. در این میان بخش خدمات با ۵۳.۸ درصد همچنان بیشترین سهم اشتغال را به خود اختصاص داده است.

به گزارش ایسنا، نتایج طرح آمارگیری نیروی کار بهار ۱۴۰۵ منتشر شد. در بررسی این فصل که کشور درگیر شرایط خاص جنگ تحمیلی و آثار آن بوده نرخ بیکاری افراد ۱۵ ساله و بیشتر نشان می‌دهد که ۹.۱ درصد از جمعیت فعال (شاغل و بیکار) بیکار بوده‌اند. بررسی روند تغییرات نرخ بیکاری حاکی از آن است که این شاخص، نسبت به فصل مشابه در سال قبل (بهار ۱۴۰۴) ۱.۸ درصد افزایش یافته است. در بهار ۱۴۰۵، به میزان ۴۰.۷ درصد جمعیت ۱۵ ساله و بیشتر از نظر اقتصادی فعال بوده‌اند، یعنی در گروه شاغلان یا بیکاران قرار گرفته‌اند. بررسی تغییرات نرخ مشارکت اقتصادی حاکی از آن است که این نرخ نسبت به فصل مشابه در سال قبل (بهار ۱۴۰۴) ۰.۵ درصد کاهش یافته است.

کاهش جمعیت شاغل و افزایش جمعیت غیرفعال

جمعیت شاغلین ۱۵ ساله و بیشتر در این فصل ۲۴ میلیون و ۶۷۲ هزار نفر بوده که نسبت به فصل مشابه سال قبل تقریبا ۴۵۰ هزار نفر کاهش داشته است. همچنین جمعیت غیرفعال از نظر اقتصادی (اعم از افراد محصل، خانه‌دار، دارای درآمد بدون کار مانند بازنشستگان و...) ۳۹ میلیون و ۵۳۵ هزار نفر بوده که نسبت به فصل مشابه سال قبل تقریبا ۷۹۶ هزار نفر افزایش داشته است. بررسی اشتغال در بخش‌های عمده اقتصادی نشان می‌دهد که در بهار ۱۴۰۵، بخش خدمات با ۵۳.۸ درصد بیشترین سهم اشتغال را به خود اختصاص داده. در مراتب بعدی بخش‌های صنعت با ۳۱ درصد و کشاورزی با ۱۵.۱ درصد قرار دارند.

نرخ بیکاری جوانان ۱۵ تا ۲۴ ساله حاکی از آن است که ۲۳.۴ درصد از فعالان این گروه سنی در بهار ۱۴۰۵ بیکار بوده‌اند. بررسی تغییرات فصلی نرخ بیکاری این افراد نشان می‌دهد، این نرخ نسبت به فصل مشابه در سال قبل (بهار ۱۴۰۴) ۳.۷ درصد افزایش یافته است.

بررسی نرخ بیکاری گروه سنی ۱۸ تا ۳۵ ساله نیز نشان می‌دهد که در بهار پارسال، ۱۷.۵ درصد از جمعیت فعال این گروه سنی بیکار بوده‌اند. این در حالی است که تغییرات فصلی نرخ بیکاری این افراد نشان می‌دهد این نرخ نسبت به بهار ۱۴۰۴، به‌میزان ۳ درصد افزایش یافته است. بررسی سهم جمعیت دارای اشتغال ناقص جمعیت ۱۵ ساله و بیشتر نشان می‌دهد که در بهار ۱۴۰۴ حدود ۸.۵ درصد جمعیت شاغل به دلایل اقتصادی (فصل غیرکاری، رکود کاری، پیدا نکردن کار با ساعت بیشتر و...) کمتر از ۴۴ ساعت در هفته کار کرده و آماده برای انجام کار اضافی بوده‌اند. این در حالی است که ۳۷.۸ درصد از شاغلین ۱۵ ساله و بیشتر، بیش از ۴۹ ساعت در هفته کار کرده‌اند. بررسی‌ها همچنین نشان می‌دهد با وجود شرایط جنگ تحمیلی در این فصل، ۹ استان با کاهش نرخ بیکاری مواجه بودند.

گفت و گو

نماینده کارگران شرکتی:
زور دولت به اژدهای هفت‌سر پیمانکاری نرسید

باوجود وعده‌های داده‌شده برای پایان عمر واسطه‌گری، هیأت دولت در مصوبه جدید خود تنها به پرداخت مستقیم حقوق بسنده کرد و شرکت‌های پیمانکاری را باقی گذاشت؛ مصوبه‌ای که نماینده کارگران شرکتی آن را جراحی سطحی و شکست در برابر پیمانکاران قدرتمند می‌داند.

«مجتبی آقابراری» نماینده کارگران شرکتی کشور در کانون عالی شوراهای اسلامی کار با انتقاد از مصوبه جدید گفت: پس از ۶-۷ سال کش‌وقوس و درگیری میان مجلس و دولت‌های پیشین و کنونی و با وجود دستور صریح رئیس جمهور مبنی بر حذف شرکت‌های پیمانکاری، متأسفانه خروجی کار تنها به پرداخت مستقیم حقوق و حق بیمه از سوی دولت محدود شد.

وی افزود: مقرر شده که بیمه و حقوق، مستقیماً از طرف ارگان‌های دولتی به حساب کارکنان شرکتی واریز شود تا به منظور برقراری عدالت در پرداخت، شرایط آنان تقریباً با نیروهای رسمی و قراردادی که مستقیماً با خودارگان‌ها در ارتباط هستند، همسان شود اما خلاصه ماجرا این است که پس از این همه پیگیری، باز هم به این نتیجه رسیده‌اند که شرکت‌های پیمانکاری را همچنان حفظ کنند.

نماینده کارگران شرکتی کشور ادامه داد: بارها تأکید کرده‌ایم که این شرکت‌ها به صورت یک مافیا عمل می‌کنند و زور دولت به آنها نمی‌رسد. این شرکت‌ها با ثروت‌های بادآورده‌ای که از دست بردن در جیب کارگران شرکتی به دست آورده‌اند، به غول‌های اقتصادی یا به اصطلاح اژدهای هفت‌سر تبدیل شده‌اند.

آقابراری تصریح کرد: هرچقدر هم که مجلس تلاش کرد تا این شرکت‌ها را حذف کند، به هیچ نتیجه‌ای نرسید. حتی زمانی که رئیس جمهور در روز کارگر وعده حذف حتمی این شرکت‌ها را دادند، بسیاری از این پیمانکاران نامه زدند و گفتند «اگر می‌توانید ما را حذف کنید».

چگونه واسطه‌ها غول اقتصادی شدند؟

وی افزود: از سال ۱۳۹۲ به دلیل مشکلات مالی دولت، بندی در قراردادها گنجانده شد که شرکت‌های واسطه موظف بودند در ابتدای قرارداد و در طول اجرای آن، حقوق سه ماه نیروهای شرکتی را از جیب خود پرداخت کنند و در پایان مدت مناقصه و قرارداد، این مبلغ را از دولت وصول کنند.

آقابراری ادامه داد: دولت‌های وقت در پرداخت این مطالبات کوتاهی کردند و بدهی شرکت‌ها انباشته شد. این شرکت‌ها با وجود اتمام قرارداد، در همان ارگان‌ها بدون برگزاری مناقصه جدید، ۱۰ تا ۱۵ سال به کار خود ادامه دادند؛ طوری که برخی شرکت‌های واسطه‌ای در وزارت نفت یا بانک ملی از همان زمان تاکنون صرفاً به پشتوانه همین بدهی‌ها در حال فعالیت هستند. اکنون که بحث حذف آنها مطرح است، این شرکت‌ها خواستار دریافت مطالبات انباشته سالیان گذشته خود هستند که به رقم کلانی تبدیل شده. از سوی دیگر، دولت فعلی اعلام می‌کند که تاوان بدهی دولت‌های قبل را نمی‌دهد و توانایی پرداخت چنین مبالغی را نیز ندارد. همین امر باعث شده این شرکت‌ها از شرایط نهایت استفاده را بکنند و به یک مافیای قدرتمند تبدیل شوند.

نماینده کارگران شرکتی اظهار داشت: این شرکت‌ها چنان در ارگان‌های مالی و اقتصادی نفوذ کرده‌اند که دولت اکنون به نوعی مدیون و بدهکار آنهاست و نمی‌تواند از آنها جدا شود. کل سیستم دولت آلوده این جریان شده و هر مسئولی که وعده حذف آنها را بدهد، با توجه به این نفوذ، در عمل خلاف آن ثابت می‌شود.

وی گفت: احساس می‌کنم آقای پزشکیان از عمق این جریان اطلاعی نداشت که چنین دستوری صادر کرد و این موضوع اکنون آبروی وی را در این قضیه به خطر انداخته. پیش از این نیز هشدار داده بودیم که اگر دولت نتواند این بار از پس ماجرا بربیاید، ثابت می‌شود که اراده و کنترلی ندارد و قدرت واقعی در دست همین دلالان و کارفرمایان است؛ موضوعی که اکنون تأیید شده و دیگر کارگران نمی‌توانند به وعده و وعید مسئولین امیدوار باشند.

دستور رئیس، تمرد معاون!

آقابراری خاطرنشان کرد: در دیداری حضوری با «متفکر آزاد» نماینده تبریز و دبیر هیات رئیسه مجلس، این موضوع را بررسی کردیم. وی دقیقاً با همین مضمون گفت زمانی که رئیس جمهور مملکت دستوری می‌دهد اما «قائم‌پناه» معاونش، بنا به دلایلی از آن تمرد می‌کند، واقعاً چه کاری می‌توان انجام داد؟ دست مردم و مجلس به کجا بند است؟ برخی نمایندگان مجلس قصد داشتند از دستور شخص رئیس جمهور استفاده کنند اما زور آنها هم به جایی نرسید.

وی افزود: ظاهراً پاسخ دولت به نمایندگان پیگیر این بود که در شروع کار، فعلاً پرداخت مستقیم را انجام می‌دهیم و کم‌کم شرکت‌ها را حذف می‌کنیم؛ وعده‌ای که نه نمایندگان مجلس آن را باور کردند و نه هیچ نیروی شرکتی آن را خواهد پذیرفت.

مصوبه‌ای شکننده که با تغییر دولت باطل می‌شود

آقابراری گفت: بدتر از همه اینکه این تصمیم تنها در دولت تعیین تکلیف شده و به یک قانون مصوب تبدیل نشده. اگر فردا عمر این دولت به پایان برسد، دولت بعدی می‌تواند مجدداً این شرکت‌ها را وارد جریان مالی کند و پول‌ها دوباره به حساب شرکت‌های واسطه باز گردد.

نماینده کارگران شرکتی ادامه داد: دولت ادعا می‌کند که برای برقراری عدالت، پرداخت‌ها مستقیم شده تا شرکت‌های واسطه دخالتی در پولی که از ارگان به نیروی کار می‌رسد نداشته باشند. سؤال اصلی این است که اگر دست آنها از پرداخت‌ها کوتاه شده، اصلاً چرا باید حضور داشته باشند و به عنوان ناظر درصدی سود ببرند؟ وی با اشاره به تعارض منافع موجود تصریح کرد: در تمام این شرکت‌ها، ردپایی از برخی بستگان مسئولان دیده می‌شود که در این مجموعه‌ها سهم دارند. در شرکت‌های وابسته به وزارت نفت، راه یا سایر ارگان‌ها، رانتی که از گذشته بوده اکنون با شدت بیشتری ادامه دارد. طبیعتاً افرادی در بدنه دولت که در مورد این مصوبه تصمیم‌گیری می‌کنند و خود در این شرکت‌ها ذی‌نفع هستند، هرگز به ضرر خودشان رأی نمی‌دهند. متأسفانه نظارتی هم بر این موضوع وجود ندارد.

وی در پایان با اشاره به بار مالی این مصوبه جدید تأکید کرد: در گذشته بهانه می‌آوردند که تبدیل وضعیت نیروها و حذف پیمانکاران بار مالی دارد اما اکنون با شرایط جدید، همان حقوق و مزایا مستقیماً به کارگر پرداخت می‌شود و مضاف بر آن، دولت باید یک درصدی را هم به عنوان سود به این شرکت‌های واسطه بپردازد. بنابراین این طرح جدید بار مالی به مراتب بیشتری خواهد داشت. متأسفانه این پرونده به قدری پیچیده است که هرچه بیشتر در آن پیش می‌رویم، چالش‌های بیشتری نمایان می‌شود.

گفت و گو

یک فعال کارفرمایی:
فرمول محاسبه مستمری‌ها نباید یکجانبه تغییر یابد

دبیر کانون انجمن‌های صنفی کارفرمایی استان تهران گفت: هرگونه تغییر در نحوه محاسبه مستمری‌ها، قوانین بازنشستگی یا ساختار مالی تأمین اجتماعی باید پس از انجام مطالعات کارشناسی، ارزیابی آثار اقتصادی و اجتماعی و با حضور مؤثر نمایندگان قانونی کارگران و کارفرمایان صورت گیرد.

محمد برهانی به ایلنا می‌گوید: اظهارات مدیرعامل تأمین اجتماعی درباره وضعیت مالی این سازمان، حاوی نکات مهم و قابل تأمل است اما در عین حال یک واقعیت انکارناپذیر را نیز آشکار می‌کند؛ اینکه بخش عمده مشکلات امروز تأمین اجتماعی، محصول سال‌ها انباشت تعهدات ایفا نشده دولت، تحمیل تکالیف خارج از محاسبات بیمه‌ای و نبود انضباط مالی در اجرای قوانین است نه قصور کارفرمایانی که به‌رغم دشوارترین شرایط اقتصادی، همچنان در حال پرداخت حق بیمه هستند. او افزود: زمانی که مدیرعامل سازمان از بدهی بیش از ۷۵۰ هزار میلیارد تومانی دولت سخن می‌گوید، بدیهی است که نخستین مطالبه باید متوجه دولت باشد. هیچ اصلاح ساختاری به نتیجه مطلوب نخواهد رسید وقتی که بزرگ‌ترین بدهکار سازمان، خود دولت باشد و در عین حال، هزینه اصلاحات از جیب تولیدکنندگان، کارفرمایان و بیمه‌شدگان پرداخت شود. این فعال کارفرمایی اظهار داشت: از منظر حقوقی، هرگونه اصلاح در نظام بیمه‌ای و بازنشستگی باید بر پایه اصل سه‌جانبه‌گرایی انجام شود. ماده ۱۳۱ قانون کار، تشکل‌های کارگری و کارفرمایی را به عنوان نمایندگان قانونی شرکای اجتماعی به رسمیت شناخته و فلسفه وجودی این تشکل‌ها، مشارکت مؤثر در فرآیند تصمیم‌سازی و تصمیم‌گیری در حوزه روابط کار و تأمین اجتماعی است نه آنکه صرفاً پس از اتخاذ تصمیمات، در جریان آن قرار گیرند. علاوه بر آن، ماده ۱۷ قانون ساختار نظام جامع رفاه و تأمین اجتماعی، بر ضرورت بهره‌گیری از مشارکت ذی‌نفعان و شرکای اجتماعی در سیاست‌گذاری، برنامه‌ریزی و تصمیم‌گیری‌های حوزه رفاه و تأمین اجتماعی تأکید دارد.

برهانی تاکید کرد: کانون انجمن‌های صنفی کارفرمایی استان تهران، ضمن حمایت از اصلاحات اصولی و مبتنی بر مطالعات اکچوئری، اعلام می‌کند که هرگونه تغییر در نحوه محاسبه مستمری‌ها، قوانین بازنشستگی یا ساختار مالی تأمین اجتماعی، باید پس از انجام مطالعات کارشناسی، ارزیابی آثار اقتصادی و اجتماعی و با حضور مؤثر نمایندگان قانونی کارگران و کارفرمایان صورت گیرد. اصلاحات یک‌جانبه نه تنها مشکلات سازمان را حل نخواهد کرد، بلکه می‌تواند موجب افزایش فرار بیمه‌ای، گسترش اشتغال غیررسمی، کاهش انگیزه سرمایه‌گذاری، افزایش هزینه‌های تولید و در نهایت تضعیف منابع پایدار تأمین اجتماعی شود. وی تاکید کرد: از دولت انتظار می‌رود به جای اتکا به راهکارهای کوتاه‌مدت، استقراض یا انتقال هزینه‌ها به بنگاه‌های اقتصادی، برنامه‌ای شفاف، زمان‌بندی شده و قابل نظارت برای تسویه بدهی‌های انباشته خود به تأمین اجتماعی ارائه کند.